

The fulcrum?

1. Devarim 26:6-7

וַיַּרְעוּ אֹתָנוּ הַמִּצְרַיִם וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה: וַנִּצְעַק אֶל־ד' אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע ד' אֶת־קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת־עֲנִינוּ וְאֶת־עֲמָלְנוּ וְאֶת־לְחַצְנוּ:
And the Egyptians harmed us and oppressed us, and set hard labour upon us. And we cried out to HaShem, Gd of our ancestors, and Gd heard our voices and saw our suffering and our struggle and our strain.

2. Shemot 2:23-25

וַיְהִי בַיָּמִים הַרְבִּיִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיָּאֲנָחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מִן־הָעֲבֹדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָּם אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־הָעֲבֹדָה: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב: וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדַע אֱלֹהִים:
And it was, after many days, the King of Egypt died, and the Children of Israel groaned from the labour and they cried out, and their wail rose to Gd, from the labour. And Gd heard their cry, and Gd remembered His covenant with Avraham, Yitzchak and Yaakov. And Gd saw the Children of Israel, and Gd knew.

Why did Pharaoh's death change the equation?

3. Rashi (11th century France) to Shemot 2:23

וימת מלך מצרים - נצטרע והיה שוחט תינוקות ישראל ורוחץ בדמם:

"And the King of Egypt died" – He developed *tzara'at*, and he slaughtered Jewish children and bathed in their blood.

4. Bereishit 15:13

וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע תְּדַע כִּי־גַר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעֲבָדוּם וְעָנוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה:

And He said to Avram: Know that your children will be strangers in a land not their own, and they will be set to labour and they will be oppressed, four hundred years.

5. Yehoshua 24:14

וְעַתָּה יְרֵאוּ אֶת־ד' וְעֲבָדוּ אוֹתוֹ בְּתַמִּים וּבְאֵמֶת וְהִסִּירוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם [חול] אֲשֶׁר עֲבָדוּ אֲבוֹתֵיכֶם בְּעֵבֶר הַנָּהָר וּבְמִצְרַיִם וְעֲבָדוּ אֶת־ד':

Now, revere Gd and serve Him completely and faithfully, and remove the gods that your ancestors served by the side of the [Euphrates] river and in Egypt, and serve Gd.

6. Ramban (13th century Spain) to Shemot 2:23

מנהג כל הנעבדים למלך בליעל רשע שיהיו מצפים ומחכים ליום מותו. וכאשר ראו שמת המלך האנחו מאד ממלוך אדם חנף...

The practice of all who are enslaved to a wicked, worthless king, is to anticipate and wait for the day of his death. And when they saw that the king had died, they groaned greatly from the coronation of a cruel man...

Hopeful prayer

7. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Tefillah 1:1-2

א: מצות עשה להתפלל בכל יום... ואין מנין התפלות מן התורה, ואין משנה התפלה הזאת מן התורה, ואין לתפלה זמן קבוע מן התורה.
ב: חיוב מצוה זו כך הוא: שיהא אדם מתחנן ומתפלל בכל יום, ומגיד שבחו של הקב"ה ואחר כך שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה, ואחר כך נותן שבח והודיה לד' על הטובה שהשפיע לו, כל אחד לפי כחו.

1: There is a commandment to pray daily... And the number of prayers is not set biblically, and the text of prayers is not set biblically, and prayer does not have a biblically set time.

2: This is the obligation of the commandment: For one to ask and pray daily, telling the praise of Gd, and then asking for his needs with a request and plea, and then offering praise and thanks to Gd for the good that Gd has bestowed upon him, each according to his needs.

8. Ramban (13th century Spain), Challenges to Rambam's Sefer haMitzvot, Aseh #5

ואם אולי יהיה מדרשם בתפלה עיקר מה"ת נמנה אותו במניינו שלהרב ונאמר שהיא מצוה לעת הצרות שנאמין שהוא יתברך ויתע' שומע תפלה והוא המציל מן הצרות בתפלה וזעקה.

And if the exegesis of prayer has a biblical root, we will count it in the Rambam's count and say that it is a mitzvah, in a time of troubles, to believe that Gd hears prayer and saves from troubles through prayer and crying out.

9. Rabbi Aharon Lichtenstein (21st century Israel), *The Duties of the Heart and the Response to Suffering*, footnote 23
It is noteworthy that the Ramban speaks of a duty to believe that *tefillah* is efficacious rather than of a duty to pray.

10. Iyov 5:8-9

אולם אני אֶדְרֹשׁ אֱלֹהִים וְאֶל־אֱלֹהִים אֲשִׁים דְּבַרְתִּי: עֲשֵׂה גְדֻלוֹת וְאִין חֶקֶר נִפְלְאוֹת עַד־אִין מִסְפָּר...

But I will seek Gd, and before Gd I will place my words. He performs great, unknowable deeds without number...

11. Iyov 33:26

יְעַמֵּר אֱלֹהִים וְיִרְצֶהוּ וְיִרְא פָנָיו בְּתַרְוֵעָה וְיָשֵׁב לְאֵנוּשׁ צְדָקָתוֹ:

He will pray to Gd and Gd will accept him, and Gd will see his face in prayer, and He will reciprocate his righteousness.